

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СПЕЦІАЛЬНИХ РЕЖИМІВ ОПОДАТКУВАННЯ: KEYC ДІЯ.CITY

Відповідно до офіційних статистичних даних протягом воєнного конфлікту, що почався 2014 року, ІТ галузь показала позитивну динаміку зростання та має гарний потенціал до подальшого розвитку і розглядається як основа майбутньої післявоєнної економіки України на рівні з аграрним сектором, військово-промисловим комплексом та енергетичною сферою.

Одним із заходів уряду для стимулювання розвитку галузі стало створення спеціалізованої правової бази для ІТ-компаній – Дія.City. Для заохочення інвестицій підприємства мають можливість обрати між двома видами корпоративного податку. Вони можуть сплачувати або традиційний податок на прибуток підприємств, який діє в Україні за ставкою 18%, або обрати нещодавно запроваджений податок на виведений капітал, нехарактерний для вітчизняної економіки, за зниженою ставкою 9%. Цей податок, головним чином орієнтований на дивіденди та пропонує звільнення фізичних осіб від оподаткування дивідендів, якщо вони сплачуються не частіше ніж раз на два роки. Крім того, фізичні особи можуть скористатися податковою знижкою при інвестуванні в стартапи [1].

Ця модель пропонує альтернативу існуючій на ринку структурі співпраці між ІТ-компаніями та ІТ-спеціалістами, коли останні реєструються як фізичні особи-підприємці за спрощеною системою оподаткування, що дозволяє оптимізувати до 30% доходів ІТ-фахівців. Він зменшує податкове навантаження на трудові доходи для ІТ-фахівців, а податок на доходи фізичних осіб знижено зі стандартної ставки 18% до 5%. Також зменшено базу нарахування єдиного соціального внеску до розміру мінімальної заробітної плати. Співпраця з ІТ-фахівцями тепер може відбуватися через ГП контракти – окрему цивільно-правову угоду, яка поєднує аспекти як трудових контрактів, так і контрактів субпідряди. Проте існують певні обмеження щодо співпраці з фізичними особами-підприємцями залежно від їх річного доходу та обраного виду оподаткування [1].

Крім того, шляхом включення елементів англійського законодавства та забезпечення надійних гарантій щодо інтелектуальної власності та податкового законодавства ініціатива спрямована на спрощення процесу залучення іноземних інвестицій, у тому числі венчурного капіталу. Важливо зазначити, що для отримання статусу резидента Дія.City застосовуються певні критерії, пов'язані з економічною діяльністю, кількістю співробітників, середньою винагородою, яка становить не менше 1200 євро та інші.

В той же час Дія.City не забезпечила конкурентну перевагу вітчизняного бізнесу порівняно з європейськими аналогами, зокрема у Естонії та Польщі. Крім того, значна девальвація національної грошової одиниці, що формує позитивний фінансовий результат від курсових різниць, що підлягає оподаткуванню та посилює податковий тиск. Наприклад, компанія з України придбала 01 травня 2022 року акцію іноземної компанії за 100 доларів США, а потім продала 01 травня 2023 року акцію за 90 долар США. Тобто, фактично збиток склав 10 дол. Але через зміну валютного курсу з 29,25 грн/дол. США до 36,57 грн/дол. США, у гривневому еквіваленті інвестор отримав прибуток $29,25 \cdot 100 - 36,77 \cdot 90 = 366,30$ грн. Прибуток склав 10 дол. (по курсу 36,57 грн/дол. США), який в підлягає оподаткуванню.

Список використаної літератури

1. Polchanov A.Y., Vyhovska N.G., Ostapchuk T.P., Diachek S.M. Profitability determinants of companies in IT industry: case of Ukraine. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2023. Issue 2. PP. 190–196. <https://doi.org/10.33271/nvngu/2023-2/190>
2. Виговська Н.Г., Полчанов А.Ю., Довгалюк В.В., Полчанов О.Ю. Фінансове планування діяльності підприємств сфери ІТ. *Ефективна економіка*. 2022. Вип. 12. URL: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.12.7>
3. Виговська Н.Г., Полчанов А.Ю., Литвинчук І.В., Городиський М.П., Полчанов О.Ю. ІТ-бізнес як об'єкт фінансового управління. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. Вип. 3(105). С. 159–165. [https://doi.org/10.26642/ema-2023-3\(105\)-159-165](https://doi.org/10.26642/ema-2023-3(105)-159-165)